SMLOUVA
o poskytnutí účelové podpory
na řešení projektu velké výzkumné infrastruktury
s názvem
Český sociálněvědní datový archiv / Český národní uzel ESS
č. j.: MSMT-46/2023

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
IČO: 00022985
se sídlem: Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1,
jednající PhDr. Lukášem Levákem, ředitelem odboru výzkumu a vývoje,
(dále jen „Poskytovatel")

a

Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
IČO: 68378025
právní forma: veřejná výzkumná instituce
se sídlem: Jilská 361/1, 110 00 Praha 1
číslo účtu: [redacted]
zastoupena Mgr. Jindřichem Krejčím, Ph.D., ředitelem,
(dále jen „Příjemce")

(společně dále také jako „smluvní strany")

uzavírají

podle § 3 odst. 2 písm. d), § 4 odst. 1 písm. e) a § 9 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a subsidiárně podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, tuto **smlouvu o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu velké výzkumné infrastruktury (dále jen „Smlouva")**:

Článek 1
Předmět Smlouvy

1) Předmětem Smlouvy je poskytnutí účelové podpory podle § 3 odst. 2 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb. (dále též „dotace") Poskytovatelem Příjemci na řešení projektu velké výzkumné infrastruktury schváleného usnesením vlády České republiky ze dne 14. prosince 2022 č. 1043 a identifikovaného názvem **Český sociálněvědní datový archiv / Český národní uzel ESS** (akronym: **CSDA/ESS-CZ**) a identifikačním kódem **LM2023046** (dále jen „Projekt"). Předmětem řešení projektu je zajištění realizace výzkumných kapacit Projektu a jejich zpřístupnění v režimu otevřeného přístupu v rozsahu uvedeném v Příloze I. Smlouvy.

2) **Přílohou I.** Smlouvy je popis projektu velké výzkumné infrastruktury, který obsahuje cíle Projektu a jeho předpokládané výsledky. **Přílohou II.** Smlouvy je výše celkových uznaných nákladů Projektu a jejich členění časové (náklady v jednotlivých letech řešení Projektu) i účelové (podle druhu výdajů) a celková výše podpory (dotace) a její členění. Pokud se na Projektu podílí další účastník/účastníci, výše podpory je vyčíslena celkově i pro příjemce a každého dalšího účastníka zvlášť.

3) Osobou odpovědnou příjemci za odbornou úroveň Projektu, tzv. řešitel, je [redacted] Řešitel je příjemcem určen jako kontaktní osoba pro komunikaci s poskytovatelem v záležitostech týkajících se projektu.

4) Příjemce je povinen:

   a) zahájit řešení Projektu v souladu s Přílohou I., nejdříve však dne **1. ledna 2023** a nejpozději do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti Smlouvy,

   b) ukončit řešení Projektu, tj. ukončit věcně zaměřené projektové aktivity a čerpání poskytnuté podpory nejpozději do dne **31. prosince 2026**.

5) Příjemce je povinen realizovat Projekt v rozsahu a za podmínek vyplývajících ze Smlouvy a dotaci použít výlučně na úhradu uznaných nákladů Projektu.

6) Příjemce prohlašuje, že je organizací pro výzkum a šíření znalostí a splňuje její definiční znaky stanovené v části 1.3 písm. (ff) Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Sdělení Evropské komise č. 2022/C 414/01 – dále jen „Rámec“).

7) Příjemce souhlasí se zveřejněním svého názvu, sídla, dotačního titulu, výše poskytnuté dotace a závěrečné zprávy o řešení Projektu.

Článek 2
Poskytnutí podpory, její výše a podmínky jejího čerpání

1) Celková výše uznaných nákladů Projektu je

25 049 000 Kč

(slovy dvacet pět milionů čtyřicet devět tisíc korun českých).

2) Poskytovatel poskytne Příjemci dotaci na řešení Projektu ve formě finančních prostředků převedených na účet Příjemce uvedený ve Smlouvě. Poskytovatel stanovuje celkovou výši dotace přidělenou na celé období řešení Projektu na

25 049 000 Kč

(slovy dvacet pět milionů čtyřicet devět tisíc korun českých).

3) Dotace bude vyplácena v každoročních splátkách ve výši stanovené v Příloze II smlouvy v termínech podle § 10 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb., nedojde-li v důsledku rozpočtového provizoria podle rozpočtových pravidel k regulaci čerpání výdajů státního rozpočtu České republiky, jsou-li povinné údaje o Projektu zařazeny do Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „IS VaVaI“) v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. a jsou-li zároveň splněny všechny relevantní podmínky a dodrženy ostatní povinnosti Příjemce vyplývající ze Smlouvy a právních předpisů. V případě rozpočtového provizoria bude nevyplacená část dotace vyplacena do 60 kalendářních dnů po jeho skončení.

Článek 3
Způsobilé a uznané náklady Projektu, účetní evidence

1) Způsobilými náklady Projektu ve smyslu § 2 odst. 2 písm. m) zákona č. 130/2002 Sb. mohou být pouze takové náklady, které jsou hrazeny výlučně v souvislosti s Projektem. Náklady musí být vynaloženy v období řešení Projektu stanoveném v čl. 1 odst. 4 Smlouvy; při splnění této podmínky jsou za způsobilé považovány i náklady vynaložené před účinností Smlouvy. Uznanými náklady Projektu ve smyslu § 2 odst. 2 písm. n) zákona č. 130/2002 Sb. jsou způsobilé náklady, které jsou vynaloženy za účelem dosažení cílů Projektu, jsou vynaloženy v souladu se Smlouvou, Příjemce jejich vynaložení přesvědčivě zdůvodnil a byly schváleny Poskytovatelem.

2) Podpora poskytnutá podle Smlouvy směřuje na úhradu nehospodářských činností vykonávaných v rámci Projektu ve smyslu části 2.1 Rámce. Podíl využití celkové kapacity velké výzkumné infrastruktury pro hospodářské činnosti musí splňovat podmínky stanovené zejména v odst. 21 Rámce.

3) Příjemce je povinen vést v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, oddělenou evidenci o všech nákladech a výdajích Projektu a v jejím rámci sledovat náklady nebo výdaje hrazené z podpory. Tato evidence může být kdykoliv v průběhu řešení Projektu i po jeho ukončení, a to po dobu stanovenou pro uchovávání účetních dokladů zákonem, předmětem kontroly ze strany Poskytovatele, místně příslušného Finančního úřadu a případně i dalších orgánů zmocněných ke kontrole platnou legislativou. Oddělenou účetní evidenci je Příjemce povinen vést také pro hospodářské (ekonomické) činnosti využívající kapacitu Projektu; tuto evidenci je Příjemce povinen uchovávat po dobu 10 let od konce účetního období, v němž bylo řešení Projektu ukončeno.

Článek 4
Změny uznaných nákladů a výše poskytnuté podpory

1) Změnu celkové výše uznaných nákladů Projektu nebo celkové výše dotace lze provést jen na základě předchozí písemné žádosti Příjemce, s odůvodněním, které je v souladu s plněním cílů Projektu, a lze ji provést jen uzavřením písemného dodatku ke Smlouvě. Uznané náklady a s nimi související výše podpory nemůže být v průběhu řešení Projektu změněna více, než jak připouští § 9 odst. 7 zákona č. 130/2002 Sb., které se jinak uplatňuje v případě podpory udělené na základě veřejné soutěže.

2) Změny finančních objemů v položkovém členění podle věcné specifikace uznaných nákladů Projektu podle Přílohy II. nebo změna rozdělení podpory mezi účastníky Projektu, které nemají vliv ani na celkovou výši uznaných nákladů Projektu, ani na celkovou výši dotace, Poskytovatel schvaluje na žádost Příjemce písemným souhlasem, bez nutnosti uzavírání dodatku Smlouvy. Při změně nesmí přesunutá částka přesáhnout 20 % celkových uznaných nákladů pro daný kalendářní rok, přičemž její maximální výše je 20 milionů Kč.

3) O změnu výše uznaných nákladů nebo poskytnuté podpory Projektu podle odst. 1 nebo o změnu v položkovém členění podle věcné specifikace uznaných nákladů Projektu podle odst. 2 může Příjemce požádat do dne 31. října daného kalendářního roku, nejpozději však 90 kalendářních dnů před datem ukončení řešení Projektu. Poskytovatel může vyhovět žádosti podané i po uplynutí uvedených termínů, ale nedodržení termínu může být důvodem pro nevyhovění žádosti.

4) Na souhlas Poskytovatele se změnou uznaných nákladů Projektu nebo změnou výše podpory podle tohoto článku nemá Příjemce právní nárok.

Článek 5
Finanční vypořádání poskytnuté podpory

1) Příjemce je povinen dotaci finančně vypořádat a nepoužité prostředky dotace vrátit do státního rozpočtu na depozitní účet Poskytovatele č. 6015-821001/0710 podle pravidel obsažených ve vyhlášce č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání), ve znění pozdějších předpisů, a to předepsaným způsobem, zveřejněným každoročně na internetových stránkách Poskytovatele www.msmt.cz.

2) V případě, že Příjemce prostředky poskytnuté z dotace v daném kalendářním roce nedočerpá do dne 31. prosince daného kalendářního roku, lze tyto prostředky vrátit zpět na výdajový účet Poskytovatele č. 821001/0710, ze kterého mu byly poskytnuty, a to nejpozději do konce daného kalendářního roku. V případě předložení žádosti o změnu časového plánu čerpání dotace musí vrácení prostředků této žádosti předcházet, přičemž je nutné dodržet termíny podle čl. 4 odst. 3 Smlouvy.

3) V případě ukončení Projektu před původně plánovaným termínem je Příjemce povinen vrátit nevyčerpanou část dotace do 30 kalendářních dnů ode dne ukončení Projektu.

4) Příjemce je povinen vyrozumět o vrácení finančních prostředků souvisejících s poskytnutou podporou avízem Poskytovatele, a to v elektronické podobě na adresu elektronické korespondence aviza@msmt.cz a rovněž informovat ve stejné lhůtě o této skutečnosti odbor výzkumu a vývoje MŠMT (vyzkumneinfrastruktury@msmt.cz). Poskytovatel musí avízo obdržet nejpozději v den připsání vratky na účet.

5) V případě, že zvláštní zákon umožňuje Příjemci převádět část nespotřebovaných prostředků podpory do Fondu účelově určených prostředků (dále jen „FÚUP“), je povinen tu část dotace, která byla převedena do FÚUP, spotřebovat v následujícím roce řešení Projektu, a to pouze na úhradu uznaných nákladů, na které byla původně určena podle Přílohy II.

Článek 6
Poskytování informací a údajů o Projektu a jeho výsledcích

1) Příjemce je povinen předkládat Poskytovateli za jednotlivé kalendářní roky trvání řešení Projektu průběžnou zprávu o plnění Projektu vždy **do dne 30. ledna** následujícího kalendářního roku, nebude-li Poskytovatelem stanoven jiný termín, a to včetně výkazu výdajů vynaložených v zúčtovacím období a seznamu členů řešitelského týmu, který je závazný ve vztahu k uznatelným nákladům Projektu.

2) Souhrnný výkaz výdajů Projektu je součástí závěrečné zprávy o plnění Projektu, kterou je Příjemce povinen předložit **do 30 kalendářních dnů** po ukončení řešení Projektu. Tato lhůta platí i v případě ukončení řešení Projektu před termínem uvedeným v čl. 1 odst. 4 Smlouvy.

3) Příjemce je povinen předávat Poskytovateli úplné, pravdivé a včasné informace o Projektu a získaných poznatcích a jiných výsledcích Projektu, přitom je povinen postupovat podle pokynů Poskytovatele. Příjemce souhlasí se zveřejňováním těchto požadovaných údajů a se zpřístupněním redakčně upravené závěrečné zprávy Projektu veřejnosti Poskytovatelem. Poskytovatel předává údaje o Projektu do IS VaVaI a případně dalších informačních systémů dle platné legislativy.

4) Příjemce je povinen spravovat výzkumná data v souladu s FAIR principy a zajistit jejich dostupnost a šíření dle obvyklých zvyklostí daného oboru, jak je uvedeno v Příloze I. Pokud je předmět řešení

Projektu předmětem obchodního tajemství, je Příjemce povinen poskytnout konkrétní informace o Projektu a poznatcích a jiných výsledcích Projektu v takovém rozsahu a formě, aby byly zveřejnitelné. Pokud předmět řešení Projektu nebo jiné aktivity výzkumu, vývoje a inovací podléhají mlčenlivosti stanovené příslušným zvláštním právním předpisem, Poskytovatel a Příjemce poskytují informace o prováděném výzkumu, vývoji a inovacích a jejich výsledcích s vyloučením těch informací, o nichž to stanoví příslušný zvláštní právní předpis.

Článek 7
Povinnosti Příjemce

Příjemce je povinen:

a) vyvíjet veškeré úsilí k dosažení cílů uvedených v Projektu a splnění veškerých závazků vůči Poskytovateli;

b) po celou dobu řešení Projektu nakládat s prostředky z dotace i s veškerým majetkem získaným z těchto prostředků hospodárně, efektivně a účelně v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, zejména jej zabezpečit proti poškození, ztrátě nebo odcizení; vynakládané prostředky musí být přiměřené k cenám v místě a čase obvyklým;

c) ve lhůtách uvedených v čl. 6 předkládat Poskytovateli průběžné zprávy a závěrečnou zprávu o plnění Projektu a respektovat pokyny Poskytovatele týkající se obsahu a struktury podávaných zpráv a termínů a lhůt pro jejich odevzdání;

d) zamezit dvojímu financování uznaných nákladů Projektu a způsobilých výdajů vykazovaných ve stejném účetním období v dalších dotačních titulech Poskytovatele a zároveň je povinen zabránit v případě vícezdrojového financování nedovolenému křížovému financování;

e) písemně informovat Poskytovatele o všech změnách, které nastaly v době účinnosti Smlouvy a týkají se údajů uvedených ve Smlouvě, právní osobnosti Příjemce nebo dalších účastníků Projektu, údajů požadovaných pro prokázání způsobilosti nebo které mohou mít vliv na řešení Projektu nebo jeho rozpočet, a to nejpozději do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala nebo se o ní dozvěděl; výslovně se tato povinnost vztahuje také na prohlášení podle čl. 1 odst. 6 Smlouvy;

f) v případě změny řešitele o tuto změnu Poskytovatele písemně požádat s nutností následného uzavření dodatku ke Smlouvě; novým řešitelem může být jmenována jen osoba plně odborně způsobilá, která se na řešení Projektu účastní v rozsahu potřebném k dosažení účelu Projektu a má o své účasti na Projektu s Příjemcem uzavřenou písemnou smlouvu; v případě změn ostatních členů řešitelského týmu, které neovlivní předmět, cíl a rozpočet Projektu, Příjemce informuje Poskytovatele prostřednictvím průběžné nebo závěrečné zprávy o plnění Projektu;

g) v případě potřeby změn v položkovém členění prostředků podpory Projektu nebo v rozdělení prostředků podpory mezi účastníky Projektu o tyto změny požádat Poskytovatele s dostatečným předstihem;

h) písemně a bezodkladně informovat Poskytovatele o podezření na nesrovnalosti zjištěné při řešení Projektu; nesrovnalostí se rozumí porušení ustanovení právních předpisů EU, právních předpisů ČR nebo ustanovení Smlouvy;

i) řádně uchovávat originály všech rozhodnutí, smluv a dalších dokumentů týkajících se řešení Projektu v souladu s právními předpisy po dobu 10 let od data ukončení Projektu;

j) zajišťovat kontakt Poskytovatele s řešitelem, čímž se rozumí např. předávání pokynů a dalších informací Poskytovatele řešiteli;

k) umožnit kontrolu podle čl. 10 Smlouvy, sledování a hodnocení Projektu a účastnit se jednání, která byla svolána za tímto účelem;

l) mít vnitřní předpis (metodiku) k vykazování režijních nákladů a vnitřní předpis pro stanovení výše osobních nákladů, včetně podmínek pro stanovení výše odměn, tyto vnitřní předpisy po celou dobu řešení Projektu dodržovat a Poskytovateli kdykoliv na vyžádání předložit jejich aktuální znění;

m) vést internetovou stránku Projektu v anglickém znění a zveřejňovat na ní příležitosti pro využití výzkumných kapacit zajišťovaných Projektem uživateli v režimu otevřeného přístupu;

n) uvádět v souvislosti s Projektem ve všech zveřejňovaných informacích identifikační kód Projektu podle čl. 1 odst. 1 Smlouvy a skutečnost, že na řešení Projektu byla poskytovatelem poskytnuta dotace z prostředků účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur, přičemž v této souvislosti vždy uvádět i oficiální logo Poskytovatele v souladu s pravidly, která jsou zveřejněna na internetových stránkách Poskytovatele www.msmt.cz;

Článek 8
Další účastníci Projektu

1) Projekt nemá další účastníky.

2) Dalším účastníkem může být pouze subjekt, který splňuje podmínku uvedenou v čl. 1. odst. 6 Smlouvy.

3) Další účastníci Projektu (viz § 2 odst. 2 písm. j) zákona č. 130/2002 Sb.) se mohou podílet na využití poskytnuté dotace, pouze pokud je jejich výzkumný přínos nezbytný k řešení Projektu v souladu s Přílohou I. Příjemce je povinen koordinovat činnost všech účastníků Projektu a uzavřít s nimi písemnou smlouvu o účasti na řešení Projektu, která obsahuje zejména rozdělení jednotlivých činností mezi účastníky, rozdělení dotace mezi Příjemce a další účastníky Projektu (včetně termínů a způsobů jejího poskytování a kontroly) a úpravu práv k výsledkům dosaženým účastí jednotlivých účastníků Projektu. Úprava sjednaná ve smlouvě o účasti na řešení Projektu musí Příjemci umožnit zveřejňovat úplné, pravdivé a včasné informace o Projektu a jeho výsledcích. Příjemce odpovídá za to, že jím uzavřené smlouvy o účasti na řešení Projektu budou obsahovat ustanovení opravňující Poskytovatele provádět u dalších účastníků Projektu kontrolu ve stejném rozsahu, v jakém je Poskytovatel oprávněn kontrolovat Příjemce.

4) Smlouva o účasti na řešení Projektu je mezi Příjemcem a dalším účastníkem sjednána do 60 dnů od podpisu Smlouvy a přistoupí-li další účastník v průběhu řešení Projektu, je sjednána do 60 dnů od uzavření dodatku Smlouvy, který přítomnost dalšího účastníka reflektuje. Příjemce předloží smlouvy o účasti na řešení projektu Poskytovateli na vyzvání.

5) Příjemce je povinen poskytnout část podpory připadající na další účastníky Projektu těmto účastníkům nejpozději vždy do 30 kalendářních dnů ode dne, kdy ji obdržel od Poskytovatele. Výše prostředků, které z dotace získávají další účastníci Projektu, a jejich rozdělení v jednotlivých letech je uvedeno v Příloze II. Smlouvy.

Článek 9
Dodavatelé

Dodavatelé, jejichž plnění je potřebné k řešení Projektu, musí být Příjemcem vybráni v souladu s režimem stanoveným v zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Cena jakékoliv dodávky nesmí přesáhnout cenu v místě a čase obvyklou se zohledněním charakteru dodávky.

Článek 10
Kontrola řešení Projektu

1) Poskytovatel je v souladu s platnými právními předpisy (především podle § 13 zákona č. 130/2002 Sb., podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole,) oprávněn provádět u Příjemce kontrolu řešení Projektu, plnění cílů Projektu, personálního a finančního řízení Projektu, čerpání a využívání dotace, včetně zhodnocení účelnosti vynaložených výdajů, dosažených výsledků a jejich právní ochrany, v průběhu řešení Projektu a následně i po dobu až 10 let od ukončení řešení Projektu. Využívá k tomu předložených průběžných zpráv o realizaci Projektu a dalších informací, které si za tímto účelem od Příjemce vyžádá. Kontrola podle tohoto odstavce se provádí také vždy po ukončení řešení Projektu, a to na základě předložené závěrečné zprávy o realizaci Projektu.

2) Příjemce je povinen poskytnout osobám provádějícím kontrolu přístup na svá pracoviště a k osobám podílejícím se na řešení Projektu, stejně jako ke všem účetním a dalším dokumentům, datovým záznamům a zařízením, která byla za prostředky z dotace pořízena nebo která s Projektem souvisejí.

3) Poskytovatel je oprávněn pozastavit poskytování prostředků dotace, pokud mu nebyly Příjemcem předloženy doklady k prokázání uznaných nákladů Projektu, průběžná zpráva o realizaci Projektu nebo ostatní podklady ve lhůtách stanovených Smlouvou.

4) Příjemce je povinen informovat Poskytovatele o kontrolách, které u něj byly v souvislosti s poskytnutou podporou provedeny externími kontrolními orgány, včetně závěrů těchto kontrol, a to bezprostředně po jejich ukončení.

Článek 11
Zrušení Smlouvy, sankce za porušení Smlouvy

1) Smluvní strana je oprávněna podat písemný návrh na zrušení této Smlouvy podle § 167 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Návrh na zrušení Smlouvy lze podat také v případě závažného porušení povinností souvisejících s poskytnutím dotace podle této Smlouvy stanovených právním předpisem či Smlouvou.

2) V případě nesplnění povinností Příjemce podle čl. 7 písm. c), e), f) h), i), j) k), l), m), n) nebo čl. 8 odst. 4 vzniká Poskytovateli nárok na smluvní pokutu ve výši 50 tisíc Kč. Jestliže v přiměřené lhůtě od oznámení o uplatnění nároku na smluvní pokutu dle předchozí věty Příjemci nedojde k nápravě, nejdříve však po marném uplynutí 15 dnů od tohoto oznámení, může být smluvní pokuta udělena opakovaně. Smluvní pokuta je splatná do 30 kalendářních dnů ode dne doručení výzvy Poskytovatele Příjemci k jejímu uhrazení.

3) Odpovědnost za plnění Smlouvy vůči Poskytovateli nese Příjemce. Proto v případech, kdy porušení smluvní povinnosti zavinil případný další účastník Projektu, povinnost úhrady smluvní pokuty podle tohoto článku nese Příjemce. Povinnost k náhradě takto Příjemci vzniklé škody je upravena ve Smlouvě o účasti na řešení Projektu.

4) Za podmínek uvedených v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), je Poskytovatel oprávněn podporu (dotaci) nebo její část nevyplatit, nebo žádat vrácení prostředků, které na základě Smlouvy již byly Příjemci vyplaceny, či jejich části.

Článek 12
Práva k výsledkům Projektu

1) Všechna vlastnická a užívací práva a práva duševního vlastnictví k výsledkům Projektu, jejichž využívání je upraveno zvláštními právními předpisy, náleží Příjemci. Jsou-li v Projektu zapojeni kromě Příjemce další účastníci, jsou uvedená práva mezi nimi rozdělena v poměru vyplývajícím ze smlouvy o účasti na řešení Projektu podle článku 8 Smlouvy, resp. v poměru, v jakém se na dosažení výsledku podíleli.

2) Příjemce a další účastníci Projektu, kteří uplatňují práva k výsledkům Projektu, jsou povinni zajistit, aby výsledky, k nimž mají vlastnická práva a které mohou být využity, byly přiměřeně a účinně chráněny a využít je nebo umožnit jejich využití při respektování nezbytné ochrany vlastnických a uživatelských práv k výsledkům a mlčenlivosti podle zvláštních právních předpisů.

3) Výsledky, které nepodléhají ochraně podle zvláštních právních předpisů nebo nejsou předmětem obchodního tajemství, jiného tajemství nebo utajovanou informací podle zvláštního právního předpisu, je Příjemce povinen aktivně veřejně šířit.

Článek 13
Práva k majetku

Vlastníkem hmotného majetku, potřebného k řešení Projektu a pořízeného z poskytnuté dotace, je Příjemce či další účastník Projektu, který si uvedený majetek pořídil nebo ho při řešení Projektu vytvořil. Po dobu realizace Projektu Příjemce ani další účastníci nejsou oprávněni bez souhlasu Poskytovatele s tímto majetkem nakládat ve prospěch třetí osoby, tj. například tento majetek zcizit, pronajmout, půjčit, zapůjčit či zastavit.

Článek 14
Odpovědnost za škodu

Poskytovatel nenese odpovědnost za jednání nebo naopak nečinnost Příjemce. Poskytovatel žádným způsobem neodpovídá za nedostatky výrobků nebo služeb, které spočívají v poznatcích dosažených v rámci řešení Projektu.

Článek 15
Spory smluvních stran

Spory smluvních stran vznikající ze Smlouvy a v souvislosti s ní budou řešeny podle právních předpisů České republiky.

Článek 16
Vyhodnocení výsledků Projektu

Projekt je průběžně vyhodnocován Příjemcem na základě průběžných zpráv o řešení Projektu. Konečné vyhodnocení z hlediska vytýčených a dosažených cílů je předmětem závěrečné zprávy o řešení Projektu. Poskytovatel výsledky Projektu vyhodnocuje průběžně, přičemž průběžné zprávy a závěrečná zpráva o řešení Projektu jsou podkladem pro komplexní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur, které Poskytovatel provádí prostřednictvím zahraničních hodnotitelů.

Článek 17
Závěrečná ustanovení

1) Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu poslední ze smluvních stran a účinnosti dnem jejího zveřejnění v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost Smlouvy končí ke 180. dni po ukončení Projektu.

2) Jakmile Smlouva nabude účinnosti, Poskytovatel bude považovat za způsobilé i ty náklady, které vznikly Příjemci, popřípadě dalším účastníkům Projektu, v době řešení Projektu podle článku 1 odst. 4 Smlouvy před datem účinnosti Smlouvy.

3) Změny Smlouvy, není-li ve Smlouvě výslovně uvedeno jinak, mohou být prováděny pouze dohodou smluvních stran formou písemných vzestupně číslovaných dodatků, podepsaných oprávněnými zástupci smluvních stran.

4) Smlouva je uzavírána v elektronické formě a podepisována digitálním podpisem osob oprávněných jednat jménem smluvních stran.

5) Poskytovatel zajistí uveřejnění Smlouvy a metadat Smlouvy v registru smluv včetně případných oprav uveřejnění. Nedodrží-li tento svůj závazek ve lhůtě 30 kalendářních dnů ode dne uzavření Smlouvy, je oprávněn zajistit uveřejnění Příjemce. Příjemce souhlasí s uveřejněním celého obsahu Smlouvy vyjma případných osobních údajů.

6) Smluvní strany souhlasně prohlašují, že si Smlouvu řádně přečetly, jejímu obsahu porozuměly, nejsou jim známy žádné důvody, pro které by Smlouva nemohla být řádně plněna nebo které by způsobovaly její neplatnost, a že Smlouva je projevem jejich vážné vůle, což stvrzují svými podpisy:

Za Poskytovatele:

V Praze dne:

PhDr. Lukáš Levák
ředitel odboru výzkumu a vývoje

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Za Příjemce:

V Praze dne:

Mgr. Jindřich Krejčí, Ph.D.
ředitel

Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

PŘÍLOHA I – POPIS PROJEKTU VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

CSDA/ESS-CZ

Název: Czech Social Science Data Archive / European Social Survey – Czech Republic

Akronym: CSDA/ESS-CZ

Vědní oblast: Společenské a humanitní vědy

Příjemce: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Statutární orgán: Mgr. Jindřich Krejčí, Ph.D. (ředitel)

Odpovědná osoba: [redacted]

Webové stránky: archiv.soc.cas.cz

1. ZAMĚŘENÍ A VÝZNAM VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

CSDA/ESS-CZ je velká výzkumná infrastruktura (VVI) vytvořená spojením dvou existujících VVI, CSDA – Český sociálněvědní datový archiv (CSDA) a ESS-CZ – Český národní uzel ESS (European Social Survey). VVI je v provozní fázi a má rozvinuté služby. Obě původní VVI realizují činnost dlouhodobě a od roku 2010 jsou součásti Cestovní mapy velkých výzkumných infrastruktur ČR.

CSDA je národním centrem datových služeb pro sociální vědy, zároveň slouží jako národní uzel evropské výzkumné infrastruktury **CESSDA ERIC** (Consortium of European Social Science Data Archives, cessda.eu) a poskytovatel jejích služeb v ČR. CSDA se nachází v Praze v České republice; sídlem CESSDA ERIC je Bergen v Norsku, sdružuje 22 členů a 1 pozorovatele. **ESS-CZ** je český národní uzel evropské distribuované výzkumné infrastruktury **ESS ERIC** (European Social Survey, europeansocialsurvey.org) založené v roce 2013 se sídlem ve Velké Británii. K podmínkám členství v konsorciích CESSDA ERIC a ESS ERIC patří zajištění služeb a funkcí národních uzlů těchto distribuovaných VVI. Cílem projektu CSDA/ESS-CZ je zajištění příslušných povinností ve vztahu k oběma těmto konsorciím.

Hlavní činnosti CSDA jsou následující:

- Akvizice, archivace a veřejné zpřístupnění datových souborů z českých sociálněvědních výzkumných projektů a mezinárodních šetření s českou účastí.
- Poskytování technické a organizační podpory pro rozsáhlá výzkumná šetření v ČR.
- Podpora využívání sekundární analýzy dat ve výzkumu, která zahrnuje (1) poskytování odborných kurzů a zapojení do výuky v oblasti metodologie a analýzy sociálněvědních dat; (2) mapování a analýzu dostupných datových zdrojů, poskytování informačních služeb a podpory pro využívání datových zdrojů; (3) propojování českých a mezinárodních datových zdrojů a výzkum v oblasti standardizace a harmonizace dat; (4) výzkum v oblasti kvality dat a metod sociálněvědní analýzy.
- Integrace českých společenskovědních datových zdrojů v Evropském výzkumném prostoru i mimo něj.

CSDA není jen úložiště a zdroj dat. Data také odborně zpracovává, propojuje s relevantními výzkumnými informacemi a dává je do kontextu s dalšími daty a materiály. Současně je i zdrojem výzkumných nástrojů a postupů ověřených v předchozích výzkumech, a vytváří tak východiska pro realizaci nových výzkumných šetření. Cílem je poskytovat komplexní datové služby zaměřené na opakované využívání dat ve výzkumném procesu, které jsou založeny na principech FAIR data.

V rámci CSDA/ESS-CZ budou tyto činnosti doplněny o kontinuální realizaci české části šetření Evropský sociální výzkum (European Social Survey, ESS) a související aktivity národního uzlu ESS ERIC. Aktivity CSDA a ESS-CZ se budou opírat o společnou strukturu nově propojené VVI, která umožní efektivní využití synergických efektů.

ESS je významným akademickým mezinárodním výzkumným projektem, který vznikl roku 2001 a v jehož rámci probíhají v Evropě každé 2 roky výzkumná šetření. Hlavní cíle ESS jsou: (1) mapovat stabilitu a změnu sociálních struktur, podmínek a postojů a interpretovat, jak se mění sociální, politická a morální struktura evropských společností; (2) dodržovat a šířit vysoké standardy mezinárodního srovnávacího výzkumu v sociálních vědách; (3) zavést přesvědčivé ukazatele národního vývoje založené na vnímání a hodnocení klíčových aspektů společností ze strany jejich občanů; (4) provádět a podporovat odborné vzdělávání evropských výzkumných pracovníků v oblasti sociálně-vědních srovnávacích analýz; a (5) zlepšit viditelnost a dosah údajů o společenských změnách mezi akademickými pracovníky, politiky a veřejností. ESS publikuje národní a mezinárodní integrované datové soubory ze svých výzkumných šetření v otevřeném režimu. Kromě toho zveřejňuje klíčová zjištění (Key Findings), umožňuje eLearning skrze platformu ESS EduNet a vede bibliografickou databázi publikací z výzkumů na datech ESS.

CSDA/ESS-CZ vědecké komunitě poskytne následující služby:

1) Provoz knihovny společenskovědních dat: CSDA vytváří, udržuje a rozvíjí knihovnu digitálních dat, která v současnosti (12/2022) zahrnuje 1078 datových souborů ze sociálněvědních výzkumů. Větší část tvoří primární data z výzkumných šetření určená pro statistickou analýzu. Dále jsou zde digitalizované tabulky agregovaných dat z historických výzkumů, přepisy rozhovorů z kvalitativních výzkumů a další druhy digitálních objektů vzniklé při výzkumech. Ke všem datovým souborům je vytvořena podrobná dokumentace v mezinárodním standardu.

2) Produkce českých dat ESS a česká účast v projektu ISSP (International Social Survey Programme): VVI se bude podílet na produkci volně přístupných, kvalitních, mezinárodně srovnatelných, průřezových sociálněvědních dat o důležitých tématech sociologického bádání v rámci dvou významných mezinárodních výzkumných programů. CSDA/ESS-CZ bude komplexně zajišťovat terénní sběr dat pro šetření ESS, které probíhá ve dvouletých intervalech (plánované vlny ESS 11 a ESS 12). Česká republika je od roku 1991 dlouhodobým členem projektu ISSP. CSDA/ESS-CZ zajistí technické zázemí pro českou participaci v programu a aktivně se bude účastnit činnosti mezinárodních pracovních skupin ISSP (např. členství v ISSP Methodology Committee, vedení ISSP Translation Group a pravidelně bývají také zástupci VVI voleni do pracovních skupin podílejících se na vývoji dotazníkových modulů). Vzhledem ke krácení rozpočtu bohužel nebude možné v projektu realizovat původně plánovaná terénní šetření ISSP na roky 2023– 2026. CSDA/ESS-CZ bude ovšem poskytovat metodologickou a technickou podporu pro zajištění kontinuálního zapojení ČR do tohoto mezinárodního programu a vytvoří tak nezbytné zázemí umožňující realizaci šetření ISSP v krátkodobých navazujících projektech.

3) Zajištění otevřeného přístupu k výzkumným datům: Data a dokumentace jsou přístupné on-line (archiv.soc.cas.cz) v režimu otevřeného přístupu za rovných podmínek pro všechny uživatele pro účely nekomerčního výzkumu a výuky. České datové moduly ESS jsou součástí mezinárodní databáze ESS, která je přístupná prostřednictvím datových služeb ESS (europeansocialsurvey.org/data/). Česká data ISSP jsou dostupná prostřednictvím CSDA. Stejně tak jsou české datové moduly součástí mezinárodní databáze ISSP, která je přístupná prostřednictvím datových služeb ISSP německé společnosti GESIS (gesis.org/en/issp/home). Datové služby CSDA, ESS a ISSP jsou ve virtuálním prostoru propojeny odkazy. Všechny datové knihovny, ESS, GESIS a CSDA, jsou založeny na stejných standardech.

4) Získávání a archivace nových dat: Tato služba pomáhá výzkumníkům splnit požadavky Open Access a integrovat jejich data do vznikajícího prostředí Open Science. V českém kontextu zatím není jednotná politika otevřeného přístupu k výzkumným datům. Novela zákona o podpoře výzkumu,

experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků schválená v roce 2022 přináší důležitou změnu ve smyslu zpřístupňování výzkumných dat založenou na principu „as open as possible, as closed as necessary“. Povinnost publikovat informace o výzkumných datech (metadata) a také bezplatně poskytovat výzkumná data na základě žádosti (kromě odůvodněných výjimek) v následujících letech ovlivní zájem potencionálních depozitorů o služby CSDA/ESS-CZ. Vzhledem k tomu, že náklady na přípravu dat obvykle nejsou zahrnuty v grantových návrzích, probíhá prozatím ukládání dat v CSDA na dobrovolné bázi a pracovníci archivu musí data pro archivaci a distribuci připravit sami. Funkce získávání a archivace dat v CSDA zahrnuje následující činnosti: (a) aktivní vyhledávání vhodných datových sad; navazování spolupráce s výzkumnými institucemi a řešiteli; sjednávání podmínek dostupnosti dat a uzavírání smluv o archivaci a zveřejňování dat prostřednictvím CSDA, (b) získávání a prověřování souborů dat a základních informací; posouzení z hlediska použitelnosti a ochrany osobních údajů, (c) vypracování podrobné dokumentace v souladu s mezinárodním standardem DDI, (d) archivace, katalogizace a publikování v online katalogu.

5) Zajištění dlouhodobého uchování dat: Systém zabezpečení, archivace dat a uspořádání archivu CSDA je založen na konceptu životního cyklu dat (Data Life Cycle) a vychází z modelu *Otevřeného archivačního a informačního systému (Open Archival and Information System, dále jen “OAIS”)* a dalších relevantních standardů digitálních archivů. Jedná se o kontinuální proces nastavený s ohledem na (a) změny digitálních formátů, technologií a výzkumných metod a (b) další použití dat ve výzkumu v kontextu ostatních datových zdrojů a návaznosti procesů výzkumu. Česká data ESS jsou předávána do partnerského archivu CESSDA ERIC v Norsku (NSD), mezinárodní data ISSP jsou předávána do partnerského archivu CESSDA ERIC v Německu (GESIS). Zmíněné archivy jsou (stejně jako CSDA) poskytovatelé služeb CESSDA ERIC a mají podobné zásady uchovávání dat.

6) Rozcestník a propojení dalších zdrojů dat: Z pohledu uživatele není fyzické umístění datového souboru důležité, protože data získává on-line. Podstatnou součástí datových služeb jsou proto i strukturované přehledy relevantních datových zdrojů a odkazy na externí databáze.

7) Komunikace a propagace směrem k uživatelům: Součástí komunikační strategie CSDA/ESS-CZ bude (a) průběžné poskytování přehledů o dostupných zdrojích dat a datových službách (CSDA, ESS a další relevantní zdroje a služby, včetně odborných informací zaměřených na dostupnost a kvalitu dat, management dat, nástroje pro práci s daty a analýzu dat) zveřejňovaných na webu projektu a také (b) informační služba pro uživatele jako součást širších datových služeb.

8) Výzkum pro účely poskytování služeb a rozvoj VVI: Výzkumné aktivity CSDA/ESS-CZ se zaměří na (a) analýzu datových zdrojů a přehledové studie; (b) výzkum metod, kvality dat a standardů výzkumu; (c) výzkum instrumentů měření, sociálních indikátorů, standardizace a harmonizace indikátorů pro účely mezinárodní srovnatelnosti dat; (d) nové typy dat, (e) metodologii výběrových šetření a specificky metody sběru dat (je plánovaný postupný přechod šetření ESS na Web) a (f) vývoj nástrojů a standardů pro VVI.

9) Podpora integrace českých sociálních věd v evropském a celosvětovém kontextu: Obě propojené VVI přispívají k udržování českého členství v mezinárodních výzkumných projektech ESS a ISSP, a také v konsorciích CESSDA ERIC a ESS ERIC, které patří mezi klíčové infrastruktury v sociálněvědní oblasti napomáhající k rozvoji mezinárodního srovnávacího výzkumu. Obě evropské infrastruktury i jejich české uzly jsou aktivní při vytváření společného evropského prostoru otevřené vědy European Open Science Cloud (EOSC).

Realizace českých průzkumů ESS bude vzhledem k jejich rozsahu a organizační náročnosti samostatnou činností v rámci projektu CSDA/ESS-CZ. Doplní výše popsanou misi CSDA. Dvě existující výzkumné infrastruktury se poněkud liší svou povahou. CSDA pracuje převážně s daty z průzkumů shromážděnými v jiných výzkumných projektech, zatímco ESS-CZ se zaměřuje především na samotnou produkci výzkumných dat. Sloučení obou projektů však přináší výhody, které plynou z významných synergických

efektů v oblasti správy dat, podpůrných aktivit zaměřených na sekundární využití dat, školicích a diseminačních aktivit a v neposlední řádě také metodického výzkumu. Současné aktivity CSDA počítají se zapojením do dalších významných sběru dat (zejména ISSP a Českého panelového šetření domácnosti „CHPS“) a významně posílí integrace s ESS-CZ do českého výzkumného prostředí.

Sdílení vědeckých informací je motorem rozvoje současného výzkumu. Platí to i pro data ve společenských vědách, kde možnost analyzovat množství statistických a dalších druhů dat z více různých zdrojů představuje v současnosti východisko pro řešení velké většiny projektů. Efektivní sdílení dat v akademickém prostředí zajišťují centralizované datové archivy, které patří k základním výzkumným infrastrukturám pro studium společenské dynamiky, pro mezinárodní srovnávání a pro kvantitativní sociálněvědní výzkum obecně.

2. MANAGEMENT VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Hostitelem je *Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.* (dále jen „SOÚ“). CSDA/ESS-CZ je zřízen jako samostatný projekt napříč odděleními tohoto ústavu fungujícího ve struktuře Akademie věd České republiky. Největší podíl na realizaci projektu CSDA/ESS-CZ bude zajišťovat tým Českého socialněvědního datového archivu (CSDA), který je samostatným infrastrukturním oddělením SOÚ. Vedoucí tohoto oddělení je zároveň hlavním řešitelem projektu. Národní koordinační tým ESS-CZ v současné době tvoří členové oddělení Hodnotové orientace ve společnosti. Do dílčích projektových aktivit CSDA/ESS-CZ budou v menší míře zapojení také členové dalších oddělení, které se zabývají především výzkumnou činností.

SOÚ vždy vykazoval vysokou úroveň podpory činnosti obou propojených výzkumných infrastruktur, CSDA a ESS-CZ. Archiv CSDA byl založen již v roce 1998 pod názvem *Sociologický datový archiv (SDA)*. Ve struktuře SOÚ má oddělení CSDA postavení infrastrukturního oddělení. Povaha jeho činností je stanovena ve výzkumném programu SOÚ a vnitřních předpisech. Na základě SOÚ má závazek směrem k zajištění udržitelnosti veřejně přístupného archivu dat. SOÚ v rámci možností poskytoval limitovanou podporu z institucionálních prostředků a zároveň rozvíjel intenzivní projektovou činnost za účelem udržení a rozvoje datového archivu. Od roku 2010, kdy byl na *Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace* zařazen projekt CESSDA, jsou operační náklady a rozvojové aktivity ČSDA pokryty z rozhodující části příspěvkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Datový archiv byl vždy prestižním projektem s velkou podporou vědecké komunity napříč institucemi v oblasti sociologie, politologie, ekonomie a dalších oborů sociálních věd.

Oddělení Hodnotové orientace ve společnosti je dlouhodobě součástí SOÚ. Toto výzkumné oddělení se zabývá širokou škálou témat v domácím i mezinárodním srovnání jako je religiozita, národní identita, postoje k migraci a migrantům, obavy z kriminality, chápání a hodnocení demokracie, vnímání korupce, hodnoty, rodina a zdraví. Nedílnou součástí činnosti oddělení je zajištění mezinárodního výzkumu ESS v České republice a také spolupráce na projektu ISSP. Projekt CSDA/ESS-CZ bude i nadále důležitou součástí činnosti tohoto oddělení a zapadá do jeho výzkumného záměru. V minulosti byl provoz národních uzlů ESS ERIC a CESSDA ERIC zajišťován na základě projektových smluv s MŠMT.

SOÚ garantuje trvalost projektu CSDA/ESS-CZ, poskytuje zázemí vlastní infrastruktury včetně prostoru, podstatné části IT infrastruktury, hospodářské a administrativní správy a podílí se na přímých nákladech. SOÚ patří k předním pracovištím sociálního výzkumu v ČR, má ucelený dlouhodobý výzkumný program, je zapojen do mezinárodní spolupráce, řeší množství projektů národních i mezinárodních programů, disponuje odpovídající infrastrukturou výzkumné organizace. Pro obor sociologie a další sociálněvědní obory v ČR ústav plní konstitutivní roli včetně poskytování výzkumné infrastruktury (kontinuální programy výzkumných šetření, oborová knihovna atd.) a zapojení do mezinárodních vědeckých organizací, programů a sítí (např. *European Consortium for Political Research (ECPR), European Consortium for Sociological Research (ECSR), European Sociological Association (ESA), European Network for Housing Research (ENHR), International Political Science Association (IPSA), International Social*

Survey Programme (ISSP) atd.). Jedná se tak o vhodné institucionální zázemí, které zároveň představuje významný zdroj dat i napojení na relevantní národní i mezinárodní aktivity a komunikační kanály.

Všichni členové týmu CSDA/ESS-CZ jsou součástí organizační struktury SOÚ a podléhají jeho řízení a kontrolním orgánům. Přímo řízeni jsou vedoucím oddělení a dále jsou podřízeni vedení SOÚ (ředitel a jeho zástupci), Radě SOÚ (soc.cas.cz/rada-instituce) a Dozorčí radě SOÚ (soc.cas.cz/dozorci-rada). V roce 2019 byl ustaven *Mezinárodní poradní sbor SOÚ* složený z předních odborníků včetně odborníků na datovou infrastrukturu. Postavení CSDA je definováno v interních předpisech a hlavní činnosti realizované CSDA jsou součástí Výzkumného programu SOÚ.

Speciálně pro účely CSDA byl zřízen mezinárodní poradní sbor S*cientific Advisory Board of the Czech Social Science Data Archive, který byl* součástí struktury SOÚ, a její stanovy a činnost byly upravený interním předpisem. Na základě původního poradního sboru v roce 2023 bude speciálně pro projekt CSDA/ESS-CZ vytvořen nový poradní sbor, který bude rozšířen o odborníky zabývající se problematikou mezinárodního komparativního výzkumu. Tento poradní sbor bude pověřen formulací doporučení ohledně dalšího směřování propojených výzkumných infrastruktur a poskytuje nezávislá doporučení k tématům organizace a kvality poskytování služeb.

Činnosti a dílčí odpovědnosti v CSDA jsou strukturovány podle referenčního modelu *Otevřeného archivačního a informačního systému OAIS*, který je mezinárodním standardem. V projektu CSDA/ESS-CZ dojde ke sloučení agend obou výzkumných infrastruktur a tým bude rozšířen o odborníky napříč odděleními. Klíčové pozice jsou následující:

- vedoucí projektu CSDA/ESS-CZ (řídí činnosti CSDA a zodpovídá za projekt jako celek),
- národní koordinátor ESS-CZ (zajišťuje a koordinuje účasti ČR v projektu ESS)
- správce akvizice a archivace dat (řídí činnosti týkající se akvizice a příjmu datových souborů),
- správce archivačního systému (řídí procesy správy a uchovávání dat a spravuje archivační systém),
- koordinátor přístupu k datům (řídí systémy přístupu a agendy komunikace s uživateli),
- specialista pověřený řízením informační a komunikační strategie,
- specialista na zpracování dat

Tým dále tvoří další výzkumníci a specialisté na operace s daty a na informační systémy.

3. SPOLUPRÁCE VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

CSDA je národním uzlem velké evropské distribuované VI **CESSDA ERIC**. ESS-CZ je národním uzlem velké evropské distribuované VI **ESS ERIC**. ČR patří k zakládajícím členům obou těchto zmíněných konsorcií zařazených na Cestovní mapě ESFRI a je zapojená do intenzivní mezinárodní spolupráce.

CESSDA ERIC je výsledkem úspěšné realizace projektu z *Cestovní mapy Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI Roadmap)*. Tato VVI na základě propojování existujících národních archivů sociálněvědních dat vytváří komplexní a integrovaný evropský systém datových služeb v sociálních vědách. Zároveň se jedná o platformu pro spolupráci při vývoji technologií, standardů, nejlepších praxí a metodik v oblasti uchovávání a sdílení dat. Významnou přidanou hodnotou je posílení zázemí pro mezinárodní komparativní výzkum (srovnatelnost dat a integrace datových zdrojů do mezinárodního prostoru). CSDA plní funkci *CESSDA ERIC Service Provider*, splňuje příslušné standardy a zajišťuje zapojení českého výzkumu do sítí mezinárodní výměny dat, přispívá k zajištění interoperability českých datových zdrojů, jejich dostupnosti v Evropském výzkumném prostoru a dostupnosti zahraničních dat pro naše výzkumníky.

Výzkumná infrastruktura CESSDA AS se sídlem v norském Bergenu vznikla v roce 2013 na základech dřívějšího neformálního sdružení evropských datových organizací. Po dovršení implementace evropského nařízení ERIC do norského práva byla v roce 2017 transformována na CESSDA ERIC. Česká

republika zastupovaná MŠMT ČR patří k zakládajícím členům. V roce 2022 sdružovalo konsorcium CESSDA ERIC 22 zemí s plným členstvím a 1 zemi se statutem pozorovatele.

CSDA je pevně integrován do mezinárodní spolupráce v CESSDA. Navazuje na dlouhodobou spolupráci v dřívějším neformálním sdružení, jehož byl členem již od 2001. O významném zapojení svědčí rozsáhlá účast v interních rozvojových programech a společných projektech. Člen týmu CSDA je vedoucím *CESSDA ERIC Working Group on Widening & Outreach*, která zajišťuje jeden ze 4 strategických pilířů, a podílí se tak na řízení činnosti konsorcia. Člen týmu je jedním ze dvou zástupců ČR v *CESSDA General Assembly* a CSDA je zastoupen v exekutivních a poradních orgánech *CESSDA ERIC Service Providers Forum* a *CESSDA ERIC Service Providers Directors.* CSDA v rámci činnosti v *CESSDA Working Group on Widening & Outreach* aktivně buduje síť partnerských organizací CESSDA a rozvíjí bilaterární vztahy s řadou archivů mimo členskou základnu CESSDA ERIC. V roce 2022 se jednalo o dalších 12 organizací nad rámec členské základny CESSDA.

Hlavní činností ESS ERIC je realizace opakovaných (longitudinálních) kvantitativních vysoce standardizovaných mezinárodních komparativních společenskovědních výzkumů zaměřených na sledování postojů, chování a socioekonomických charakteristik mezi zúčastněnými zeměmi. Statutu ERIC konsorcium dosáhlo v roce 2013. Konsorcium v současnosti tvoří 27 členských zemí a jedna země se statutem pozorovatele. Další země se zapojují do šetření jako hosté. CSDA/ESS-CZ bude plnit funkci Národního koordinátora ESS s cílem realizovat každé druhý rok v rámci programu ESS šetření v ČR, vytvářet české datové moduly a dodávat je do mezinárodní databáze. Zároveň se bude podílet na navazujících aktivitách a činnostech v rámci struktury ESS ERIC.

CESSDA ERIC je vedoucí organizací probíhající spolupráce v klastru velkých výzkumných infrastruktur **Social Sciences & Humanities Open Cloud (SSHOC)**, ESS ERIC je aktivním členem. Jedná se o evropskou iniciativu zaměřenou na podporu otevřené vědy v oblasti správy a sílení výzkumných dat a integraci sociálních a humanitních věd do multioborového **European Open Science Cloud (EOSC)**. CSDA/ESS-CZ se v tomto rámci účastní široké mezinárodní spolupráce. Tato spolupráce probíhá na mezinárodní úrovni a zároveň i národní, a to mezi národními partnery mezinárodních výzkumných infrastruktur. Podobné cíle jako ESS, ovšem v jiných tematických oblastech sledují zejména projekt evropské a české cestovní mapy výzkumných infrastruktur Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE), resp. SHARE-CZ a projekt evropské cestovní mapy Generations and Gender Programme (GGP), který má českého partnera na Masarykově univerzitě v Brně. Spolupráce je navázána i s dalšími programy šetření mimo cestovní mapy, jako jsou European Value Study (EVS), World Values Survey (WVS) a European Election Survey (EES). Vazby byly budovány paralelně mezi ESS-CZ a těmito projekty i datovým archivem CSDA a těmito projekty. Další spolupráce směřuje k velkým infrastrukturám v oblasti digital humanities, jako jsou CLARIN a DARIAH na evropské úrovni, resp. LINDAT/CLARIAH-CZ v ČR a s dalšími. Relevantní globální prostředí pro datové služby v sociálních vědách tvoří též mezinárodní organizace, jako jsou *Association of European Research Libraries (LIBER)*, *OpenAire*, *Research Data Aliance (RDA)*, *Data Documentation Initiative (DDI)*, *DataCite* a americké *Inter-university Consortium for Political and Social Research (ICPSR).* Spolupráce v rámci profesní asociace ***IASSIST*** (*International Association for Social Science Information Service and Technology,* iassistdata.org) je založena na bázi individuálních členství pracovníků.

Regionální spolupráce je rozvíjena např. v rámci **ESS Visegrad Regional Network**. Jedná se o intenzivní spolupráci se členy ESS ze Slovenska (Sociologický ústav SAV), Polska (Polská akademie věd) a Maďarska (Maďarská akademie věd).

Paralelně ke společnému úsilí vytváření otevřené vědy v rámci SSHOC projekt CSDA/ESS-CZ v ČR vede pracovní skupinu Social Sciences v rámci iniciativy **EOSC-CZ**. V tomto rámci spolupracuje s e-INFRA CZ a podílí se na iniciativách, které směřují k budoucí přípravě projektů pro OP JAK. CSDA/ESS-CZ je

zastoupena v řadě pracovních skupin iniciativy EOSC-CZ, které nejsou oborově specifické. Tato spolupráce navazuje na předchozí dlouhodobé kontakty s infrastrukturami z jiných oborů.

CSDA reprezentuje CESSDA v projektu **Beyond COVID** (**BY-COVID**, Horizon Europe, od října 2021 do října 2024), který je založen na spolupráci celkem 53 velkých výzkumných infrastruktur a významných vědeckých institucí z 19 zemí s cílem vytvořit společnou datovou základnu pro překonávání krizových situací, jako byla pandemie Covid SARS-2. Významným milníkem je zapojení do projektu **Národního institutu pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik (SYRI**, Národní plán obnovy, program EXCELES, od června 2022 do prosince 2025**)**, který sdružuje výzkumné týmy z Masarykovy univerzity, Univerzity Karlovy a sedmi ústavů Akademie věd ČR. Datová facilita tohoto projektu je vytvářena v CSDA. Tým CSDA/ESS-CZ se tak podílí na realizaci pokračování dalšího dlouhodobého výzkumu **České panelové šetření domácnosti (CHPS)**, které je důležitým zdrojem dat pro sociálněvědní výzkum v České republice.

CSDA/ESS-CZ též vytváří zázemí pro kontinuální participaci České republiky v **Mezinárodním programu sociálního výzkumu ISSP** (issp.org). ISSP je dlouhodobý mezinárodní program výzkumných šetření na významná témata sociologického výzkumu. Šetření jsou organizována každoročně a kombinují mezinárodní a časovou perspektivu srovnání. Program trvá od roku 1984 a v roce 2022 měl 44 členů. Česká republika na něm participuje od r. 1991, člen týmu CSDA/ESS-CZ je národním koordinátorem. K výstupům patří veřejně přístupná celosvětově nejrozsáhlejší databáze z postojových šetření. Zároveň se jedná o jeden z hlavních zdrojů dat využívaných českými výzkumníky pro mezinárodní komparaci.

Česká republika je dlouhodobě aktivním členem ISSP. V současnosti se český tým podílí na vedení programu v pozici členské země ISSP Standing Committee, je členem prestižního *ISSP Methodology Committee*, vede *ISSP Translation Group,* je členem *ISSP Method Group on Demography,* a pravidelně bývá volena do pracovních skupin podílejících se na vývoji mezinárodních výzkumných nástrojů (aktuálně *Drafting Group for ISSP Work Orientations 2025*).

4. OTEVŘENÝ PŘÍSTUP A UŽIVATELÉ VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

CSDA poskytuje data kontinuálně prostřednictvím online dostupných nástrojů, bez potřeby selekce uživatelů. Přitup je nabízen skrze portál archiv.soc.cas.cz. V případě ESS-CZ jsou data dostupná skrze portál spravovaný ESS ERIC europeansocialsurvey.org. V současné době jsou data CSDA dostupná převážně skrze systém Nesstar, který již ale není aktualizován. Za účelem zajištění lepších technických podmínek přístupu jsou data postupně migrována na systém Dataverse.

V případě CSDA i ESS-CZ jde o otevřený přístup k datům pro nekomerční účely. Jedinou podmínkou je online registrace, která zajišťuje možnost sběru údajů pro monitoring infrastruktury a také skrze souhlas s podmínkami zavazuje uživatele k dodržování licenčních podmínek. Z tohoto režimu otevřeného přístupu se vymykají data z kvalitativních souborů, kde s ohledem na ochranu osobních údajů nejsou data dostupná online a podmínky pro jejich získání jsou nastaveny přísněji.

Dlouhodobé statistiky uživatelů ukazují stabilní nárůst, a to s převahou studentů. Podíl zahraničních uživatelů se dlouhodobě udržuje na úrovni okolo 10 %.

Uživatelské statistiky v roce 2022:

Celkový počet uživatelů systému datových služeb CSDA (poč. unikátních IP)	4585
Nové registrace v r. 2022	378
Registrovaní uživatelé podle sektoru:	
VŠ	89 %
Výzkumné instituce – veřejné nebo státní	3 %
Ostatní veřejný sektor	4 %

Výzkumné instituce – privátní	1 %
Jiné	4 %
Země původu uživatelů (podle afiliace):	
Česká republika	92 %
Zahraniční	8 %
Registrovaní uživatelé podle účelu využití:	
Akademický výzkum vč. aplikovaného	16 %
Výuka (učitelé)	10 %
Studentské práce (Bc. a Mgr. studium)	63 %
Výzkum pro veřejný sektor nebo stát	3 %
Ostatní	8 %

Kromě vytváření dat, jejich archivace, dlouhodobého uchovávání a zpřístupňování je součástí činnosti CSDA i ESS-CZ také vzdělávání a diseminace informací směrem k uživatelské komunitě a šíření povědomí o službách mezi potenciálními uživateli, především studenty VŠ či depozitory dat. CSDA poskytuje také konzultační činnost pro depozitory dat v otázkách datového managementu souvisejícího s ukládáním dat do archivu. Za podmínek novelizace zákona o podpoře výzkumu a vývoje, kdy mají příjemci veřejné podpory nově povinnost zpracovat plán správy dat (Data management plan – DMP), bude CSDA/ESS-CZ intenzivně spolupracovat s depozitory dat a poskytovat jim informace potřebné pro vytváření těchto plánů, především prostřednictvím online dostupných materiálů a také přednášek a workshopů.

CSDA/ESS-CZ se také aktivně podílí na podpoře otevřené vědy v oblasti správy a sdílení výzkumných dat v rámci zapojení do iniciativy EOSC a také významně přispívá k implementaci iniciativy EOSC v ČR a integraci sociálních a humanitních věd do multioborového EOSC-CZ (zapojení do několika pracovních skupin a také vedení pracovní skupiny pro sociální vědy).

Pro období 2023–2024 CSDA plánuje testování využití odpovídajících Creative Commons licencí a případně přechod na tyto licence. V tomto období CSDA/ESS-CZ plánuje také rozsáhleji archivovat a zveřejňovat data z výzkumů prováděných před rokem 1989, kdy budou využity dokumenty digitalizované v rámci předchozích projektů CSDA. Zveřejnění těchto dat usnadní uživatelům provádění analýz založených na vývojových tendencích a komparacích v čase.

Důležitou součástí aktivit CSDA/ESS-CZ v období 2023–2025 je podíl na řešení projektu SYRI, v němž jsou zapojení nejvýznamnější tuzemští producenti sociálněvědních dat. V tomto projektu CSDA působí jako datová facilita, která vyřizuje datové požadavky uvnitř projektu, zajišťuje data management projektových činností spojených s empirickým výzkumem a také koordinuje několik významných výzkumných aktivit, včetně pokračování série Život během pandemie / Život k nezaplacení a také realizace další vlny Českého panelového šetření domácností CHPS. Působení CSDA/ESS-CZ v tomto projektu je rovněž spojeno i s PR aktivitami, včetně propagace služeb výzkumné infrastruktury mezi potencionálními uživateli a také komunikace se stakeholdery.

S daty CSDA je nakládáno v souladu s Archivačním řádem (dostupný na archiv.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c4/a49/f116/csda_archivacni_rad.pdf), který popisuje interní procesy nakládání s daty. ESS-CZ má své principy zacházení s daty specifikovány na europeansocialsurvey.org/methodology/ess_methodology/data_processing_archiving. ESS i CSDA poskytují data na podobných principech, které odrážejí zásady **FAIR dat**, tedy jejich vyhledatelnost (**F**indability), dostupnost (**A**ccessibility), interoperabilitu (**I**nteroperability) a opětovnou využitelnost (**R**euse). Tyto principy odpovídají jak dostupnosti dat v CSDA, tak i dat ESS-CZ (skrze portál europeansocialsurvey.org spravovaný ESS-ERIC).

Vyhledatelnost – metadata i data jsou jednoduše vyhledatelná s pomocí běžných i specializovaných vyhledávácích nástrojů, data CSDA jsou součástí CESDDA datového katalogu, repozitář CSDA i ESS je

indexován v databázi Re3data (re3data.org). Vyhledatelnosti napomáhá i to, že metadata odpovídají oborovému standardu DDI a datové soubory jsou také asociovány s unikátním DOI identifikátorem.

Dostupnost – data CSDA jsou uložena v repozitáři, který splňuje standardy CTS certifikace, a je budovaný pro dlouhodobé uchovávání dat. Jasně jsou v něm definovány licence pro využití dat. S obecnými možnosti, pravidly a omezení využití dat jsou uživatelé seznámeni při registraci, součástí metadat jsou případné specifické informace o podmínkách a možnostech využití dat.

Interoperabilita – data jsou dostupná ve standardizovaných formátech, které respektují oborově nejrozšířenější softwarové vybavení a také ve formátech, umožňujících snadné importování dat do většiny dalších softwarů a propojování dat. Data jsou popsána pomocí slovníku ELSST.

Opětovná využitelnost – data jsou archivována a zpřístupněna tak, aby byla opětovně využitelná pro sekundární analýzy a výuku s využitím moderních hardwarových a softwarových nástrojů.

5. SOCIOEKONOMICKÉ DOPADY VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Služby CSDA a ESS-CZ jsou primárně zaměřeny na oblast akademického výzkumu a vzdělávání a na veřejný a státní sektor. Zároveň produkují a poskytují důležitá sociálněvědní data, která mají aplikační potenciál v dalších důležitých odvětví (veřejný sektor, zdravotnictví, ekonomika atd.), a mohou ovlivnit rozvoj průmyslu a inovativních technologií. Vysoce kvalitní a dostupné údaje z výzkumu hrají zásadní roli v pokroku výzkumu a jejich dopad může přesáhnout jejich původní účel. Sdílení FAIR dat se ukazuje jako zásadní, protože odstraňuje veškeré překážky pro využívání a aplikaci dat, která se ukazují jako velmi cenná pro podporu nového výzkumu. Opakovaným využitím dat dochází k mnohonásobnému zhodnocení původní investice do výzkumu.

Rozsah datové knihovny CSDA a kontinuita a reflexe na aktuálně řešené problémy v sociologických šetřeních ESS představuje potenciální i reálný příspěvek k dosahování většiny cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN. S využitím dat CSDA a ESS vznikla řada zásadních prací, které přinášející znalosti, porozumění a přispívají k řešení problematik: chudoba v české společnosti a sociální vyloučení, životní styl a zdraví, rovnost mužů a žen, důstojná práce a ekonomický růst, sociální nerovnosti, udržitelnost ve městech a obcích a životní prostředí (např. odpovědná výroba a spotřeba). Znalosti generované ze sociálněvědních dat ovšem přispívají ke zlepšování i v ostatních oblastech, jako je problematika stárnutí populace a udržitelnosti důchodového systému, rozvoj vzdělávacího systému, politiky v oblasti zdravotnictví, trhy s bydlením apod.

Dostupnost relevantních sociálněvědních dat je nezbytnou podmínkou pro tvorbu politik založených na vědeckých informacích (*evidence based policies*), má tak podstatné dopady na konkurenceschopnost a kvalitu života v ČR. Poznatky sociálněvědního výzkumu přispívají ke konceptuálním řešením v řadě oblastí, mezi něž náleží otázky demografického vývoje, sociálních nerovností, rozvoje lidských zdrojů a vzdělávacích systémů, migrace, trhu práce, budování ekologicky šetrné společnosti, behaviorálních aspektů zdraví, genderových nerovností, sociálního vyloučení nebo sociálních aspektů bezpečnosti, regionálního rozvoje či dopravy. Dostupnost mezinárodně srovnatelných dat vytváří podmínky pro komparativní výzkum přispívající k plnění závazků členství ČR v EU a v dalších mezinárodních organizacích. Data z CSDA i ESS jsou využívána v analýzách pro státní správu i místní samosprávy a další instituce podílející se na tvorbě politik v ČR, využívají je instituce aplikovaného výzkumu včetně např. ČSÚ, mezinárodní organizace a expertní, poradní a strategické skupiny v různých oblastech života společnosti. Data se uplatňují v analytických zprávách pro mezinárodní organizace, jako jsou EU, Eurostat, OSN, Mezinárodní organizace práce, EUROFOUND, Evropský regionální rozvojový fond a řady dalších.

V evropském kontextu jsou velké výzkumné infrastruktury CESSDA ERIC a ESS ERIC, jejichž jsou CSDA a ESS-CZ součástí, strategickými výzkumnými infrastrukturami v kontextu otevřené vědy a zapojení do Evropského výzkumného prostoru (ERA). Úsilí ERA se zaměřilo na posílení mobility výzkumných pracovníků a toku znalostí, na pobídky k investicím do výzkumu a inovací, na podporu rovnosti žen a mužů a rozmanitosti ve vědě a na posílení spolupráce mezi univerzitami, podniky a dalšími aktéry výzkumu a inovací, propagaci výsledků vědy a výzkumu občanům.

Uvedené úsilí je v souladu s cílem CSDA a ESS-CZ. Česká VVI se prostřednictvím svého zapojení do větších evropských infrastruktur (CESSDA ERIC a ESS ERIC), pracovních skupin a dalších profesních sdružení, snaží poskytovat potřebná data, znalosti a kompetence, které lze využít v rámci příslušné oblasti výzkumu v České republice. Jako příklad využití expertízy a zpřístupňovaných dat lze uvést zapojení CSDA/ESS-CZ do projektů SYRI nebo BY-COVID, které se mimo jiné zaměřují na ekonomické dopady systémových zdravotních rizik, zahrnujících obdobná rizika pandemií typu covid-19, tj. souborně zaměřených na problematiku fungování veřejné správy, komunikace veřejné správy s veřejností a chování společnosti v situacích zdravotního ohrožení, obnovy hospodářství po zdravotních či bezpečnostních krizích z hlediska hospodářské politiky, trhu práce a nezaměstnanosti, lidského kapitálu a vzdělávání nebo řešení nárůstu chudoby.

Zásadní roli hraje příspěvek datových služeb pro dosahování kvality vzdělávání v univerzitním sektoru, kde umožňují zakládat výuku a studentské práce na datech z reálných sociálních výzkumů a v kvalitě, kterou obvykle není možné ve školních podmínkách efektivně zajistit jinými způsoby. Zároveň ve své činnosti podporují úzkou spolupráci s vysokými školami a výzkumnými institucemi, zlepšují tak propojení a spolupráci na místní i na mezinárodní úrovni a hrají důležitou roli při posilování kapacit národních výzkumných a akademických komunit a přispívají k mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky v oblasti ERA.

Datový archiv též slouží jako centrum kompetence, které podporuje výcvik ve vyhledávání dat, datovém managementu, dosahování a vyhodnocování kvality dat, zvyšuje transparentnost výzkumu a otevírá možnosti pro ověřování analýz a všeobecně tak přispívá ke zvyšování kvality a kultury dobrého analytického výzkumu zaměřeného na českou společnost. Užší propojení s ESS-CZ by mělo toto úsilí zefektivnit.

CSDA také spolupracuje se soukromými výzkumnými agenturami a dalšími institucemi vlastnícími soukromá sociální data (např. SC&C, NMS Market Research a Česká televize) na zpřístupňování dat z komerčního/aplikovaného sektoru pro akademický výzkum.

6. KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE A PROPAGACE VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Velká výzkumná infrastruktura CSDA/ESS-CZ vznikla spojením dvou původně samostatných VVI, které jsou primárně zaměřeny na uživatele. Toto spojení by mělo přinést významný synergický efekt i v oblasti komunikační strategie a propagace nabízených služeb VVI. Obě původní infrastruktury jsou dlouhodobě zapojeny do evropských infrastruktur CESSDA ERIC a ESS ERIC, a tím se staly nedílnou součástí evropského i mezinárodního vědeckého prostoru. CSDA/ESS-CZ díky úzké spolupráci se zmíněnými evropskými infrastrukturami může sdílet znalosti a informace se zapojenými odborníky a ovlivňovat služby nabízené CESSDA ERIC i ESS ERIC, například způsob zpracování dat a komunikační strategii služeb s uživateli.

Hlavním cílem CSDA/ESS-CZ je poskytnout komplexní zázemí pro sdílení dat ze společenskovědního výzkumu v České republice v souladu s mezinárodními standardy. Z toho vyplývají jeho dílčí cíle, které jsou východiskem pro marketingovou, PR a komunikační strategii:

- Shromažďování a zpřístupňování dat z výzkumu české společnosti.
- Podpora kultury vědecké práce s daty – správa dat, jejich sdílení, kvalita dat (včetně metod a postupů šetření), porovnatelnost dat.
- Prosazování principů otevřeného přístupu k vědeckým datům.
- Podpora správy dat v rámci výzkumných projektů se záměrem zvýšit otevřenost, integritu a reprodukovatelnost vědeckého výzkumu pro jeho využití v prostředí open science.
- Obecná podpora sekundární analýzy dat.

K získání podpory pro naplnění těchto cílů se komunikační strategie neomezuje pouze na uživatele. Důležité je získat oporu v celé širší výzkumné komunitě a mezi poskytovateli finančních prostředků, tvůrci politik a dalšími skupinami. Pro navázání spolupráce je důležité také informování dalších organizací zabývajících se výzkumnými daty v České republice i na mezinárodní úrovni. Následují příslušné zainteresované strany:

- Uživatelé a potenciální uživatelé datových služeb CSDA, ESS-CZ, CESSDA a ESS včetně vkladatelů dat.
- Širší výzkumná komunita v oblasti společenských a humanitních věd v České republice i na mezinárodní úrovni.
- Výzkumné infrastruktury v oblasti společenských a humanitních věd, další výzkumné infrastruktury s relevantními daty nebo agendami, další organizace poskytující datové služby a partneři
- Producenti dat v neakademických sektorech v ČR včetně Českého statistického úřadu, organizací pro výzkum veřejného mínění a trhu (agentury pro terénní výzkum ESS a ISSP), českého sdružení pro výzkum trhu a společnosti SIMAR atd.
- Další národní a mezinárodní organizace relevantní pro datové služby (například Česká sociologická společnost, Česká demografická společnost, IASSIST, IFDO, RDA, DataCite, DDI Initiative, OpenAire...).
- Rozhodovací orgány Akademie věd ČR, vysokých škol, ministerstev a Rady pro výzkum, vývoj a inovace.
- Další zainteresované strany (např. novináři, informační pracovníci).

Hlavní cílovou skupinou jsou uživatelé služeb. Typickými uživateli jsou vysokoškolští a výzkumní pracovníci, vyučující sociálněvědních studijních oborů. Další významnou skupinu uživatelů CSDA tvoří producenti dat relevantních pro archivaci (výzkumní pracovníci i jejich instituce) z akademické sféry, státní správy a soukromého sektoru. Data CSDA a ESS využívají také datoví analytici a vědci, výzkumníci v základním i aplikovaném sociálněvědním výzkumu v akademickém prostoru, včetně výzkumných ústavů a všech úrovní státní správy; výzkumníci v jiných oborech, novináři, úředníci, studenti různých studijních programů, pracovníci marketingu atd.

Informace o službách, novinkách, pořádaných akcích atd. jsou cíleny na současné i potenciální uživatele. CSDA/ESS-CZ k tomuto účelu využívá různé komunikační kanály. Hlavní prezentace CSDA je k dispozici na adrese archiv.soc.cas.cz, kde je k dispozici přístup ke katalogu dat a dalším službám jako jsou semináře, webináře, k rozcestníku webových adresářů dalších relevantních datových zdrojů. Nově bude na webových stránkách vytvořen prostor pro ESS-CZ, kde budou k dispozici také podrobné informace o šetření ESS v České republice. Hlavním komunikačním kanálem pro ESS však je mezinárodní webový portál ESS ERIC, protože přístup ke službám ESS je centralizovaný. CSDA využívá sociální média, cílem je propojit uživatele s novinkami, událostmi v evropských infrastrukturách CESSDA a ESS a upozornit je na pořádané akce jiným způsobem. CSDA má vytvořený účet na sociálních sítích Twitter a Facebook. Ukazuje se, že účet na Twitter má vyšší dopad a proto je plánováno jeho větší využívání. Dále je využíván Youtube kanál Sociologického ústavu, kde jsou k dispozici nahrávky z webinářů, hybridních akcí.

Přínosem využívání kanálu Sociologického ústavu je možnost vyššího využití, proto v této praxi budeme pokračovat i v dalších letech. Se sociálními médii je spojen publikační plán, který zahrnuje publikování novinek, informací, článků o dostupných datech a propagace o možnostech jejich využití, a to z obou infrastruktur ČSDA i ESS. Několikrát ročně je vydáván newsletter o událostech a aktivitách v CSDA/ESS-CZ.

Dalšími způsoby šíření informací jsou webové stránky CESSDA na adrese https://www.cessda.eu/ a ESS na adrese http://www.europeansocialsurvey.org/. Na obou stránkách najdou výzkumní pracovníci a studenti přístup k datům, vzdělávacím a školicím kurzům. Obě evropské výzkumné infrastruktury se aktivně podílejí na komunikaci s uživateli pořádáním webinářů a vydáváním dalších PR materiálů. Tyto informace jsou sdíleny s uživateli v České republice.

Prezentace a diskuse o datových službách CSDA a ESS-CZ na univerzitách a dalších vysokoškolských institucích jsou vysoce důležitými aktivitami v rámci PR strategie. Členové týmu CSDA/ESS-CZ také prezentují služby VI na mezinárodních a národních akcích. Publikují odborné i přehledové, informační články, webové příspěvky zaměřené pro různé skupiny uživatel nebo zainteresované strany.

Každoročně jsou pořádány workshopy a semináře k aktuálním tématům diskutovaným nejen ve vědecké komunitě, např. zjišťování dat, správa dat, Open Access, GDPR apod. a na specifická témata, která reflektují data přístupná v datovém katalogu CSDA a nově i v ESS Data portal. Semináře jsou poměrně úspěšné, účastní se jich zástupci z různých typů organizací, jako jsou univerzity, střední a základní školy, neziskové organizace a orgány státní správy. Za důležité lze považovat i práce členů týmu v různých pracovních skupinách na národní i mezinárodní úrovni, jejich zapojení do dalších výzkumných projektů, kde mohou využít expertízu a technické zázemí CSDA/ESS-CZ.

7. UZNANÉ NÁKLADY VELKÉ VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Osobní náklady

Rozpočtované osobní náklady pokrývají: (1) náklady na mzdy zaměstnanců zapojených do řešitelského týmu a (2) náklady na krátkodobé spolupráce (dohody o provedení práce (DPP) a dohody o pracovní činnosti (DPČ)). Rozpočet zahrnuje rovněž povinné odvody na zdravotní a sociální pojištění a do sociálního fondu odvozené od předpokládaného objemu mzdových nákladů mimo DPP.

1) Náklady na mzdy řešitelského týmu předpokládají pro rok 2023 pokrytí celkem 5 FTE úvazku personálu, který zajišťuje řízení a odborný provoz a rozvoj infrastruktury. Mzdy týmu byly stanoveny ve vztahu k (1) aktuálním osobním nákladům zaměstnanců CSDA a ESS-CZ, (2) mzdové kategorie SOÚ AV ČR (PhD studenti, postdoktorandi, vedoucí výzkumní pracovníci atd.). Vzhledem ke krácení rozpočtu na další léta bude nutné výrazné snížení počtu FTE pokrytých z projektu CSDA/ESS-CZ v roce 2024–2026. Odhadovaná struktura obsazení pozic a mzdových nákladů je uvedena v tabulce níže. Výše jednotlivých FTE na daných pozicích se může dle jednotlivých let lišit v závislosti na výši financování Výzkumné infrastruktury pro daný rok.

	Position	Type of work	Qualifications	Indicative cost/month (k CZK)*	FTE 2023	FTE 2024	FTE 2025	FTE 2026
I	Head of CSDA/ESS-CZ; CSDA archive director, ISSP Research Expert	management, ISSP management, expert advices, research	senior scientist/junior scientist	[redacted]	0,5	0,3	0,3	0,3
	ESS National Coordinator	ESS management, administration of ESS services, research	senior scientist		0,25	0,2	0,2	0,2
II	CSDA Acquisitions & Ingest Administrator	management, expert advice, research, data service development and operation	junior scientist/ postdoc/PhD. s.		0,2	0,4	0,3	0,3
	CSDA System Administrator	management, expert advice, research, data service development and operation	junior scientist/ postdoc/PhD. s.	[redacted]	0,5	0,4	0,3	0,3
	CSDA Access Coordinator	management, expert advice, research, data service development and operation	junior scientist/ postdoc/PhD. s.		0,45	0,4	0,3	0,3
III	ESS Survey Assistant	translation procedures, data documentation, dissemination, Web administration, research	junior scientist/ postdoc/ PhD. student	[redacted]	0,3	0,3	0,25	0,3
IV	Senior Communicat. Officer	management, expert advice, data service development and operation	junior scientist/ postdoc/PhD. s.		0,4	0,5	0,3	0,3
	Research Assistant	research administration, organisation of surveys , research (data analysis), methodology research, research	junior scientist/ postdoc/PhD. s.	[redacted]	1,2	0,4	0,35	0,4
V	Management assistant	assistance in research, management and dissemination, office management, administration of services	research assistant	[redacted]	0,8	0,6	0,5	0,6
	Data processing specialists	data processing and archiving	research assistant		0,5	0,5	0,5	0,5
	TOTAL FTEs				**5,1**	**4,1**	**3,35**	**3,5**

2) Náklady na krátkodobé spolupráce (DPČ, DPP), budou využity zejména na zajištění podpory chodu infrastruktury (např. vytváření dokumentace dat, digitalizaci materiálů, sběr dat metodologických šetření, překlady, korektury, odměny autorům odborných posudků apod.)

Investiční náklady

Rozpočet nepředpokládá pokrytí investičních nákladů v letech 2023 2026.

Členské poplatky

Rozpočet nepředpokládá hrazení členských poplatků z projektu. Členské poplatky do CESSDA ERIC a ESS ERIC hradí MŠMT ČR, které v konsorciu zastupuje ČR.

Provozní náklady

3) Subdodávky: Terénní šetření ESS probíhá ve dvouletých intervalech. Průzkum se provádí jednou za dva roky od září do konce ledna. Šetření jsou založena na vícestupňovém, stratifikovaném pravděpodobnostním vzorku zhruba 3500 obydlí, předpokládá se zhruba 2400 dokončených rozhovorů. Terénní šetření provádí specializované výzkumné agentury vybrané výběrovým řízením dle zákona o zadávání veřejných zakázek. Nové metodiky stanovené ESS ERIC (Fieldwork Monitoring System atd.) a dopady pandemie COVID-19 (např. náklady na pravděpodobnostní průzkumy, klesající míra odpovědí atd.) se projeví ve zvýšených nákladech. Odhadované náklady na kola ESS 11 a 12 (2023, 2025) jsou 3,6 mil. Kč vč. DPH za každé šetření. Platba za každou vlnu je rozložena na dva roky (přípravné práce a první platba za sběr dat v prvním roce; konečná platba po doručení datového souboru druhý rok). Záměrem je provést obě tato šetření, nicméně vzhledem ke krácení rozpočtu výzkumné infrastruktury bude konečné rozhodnutí o realizaci šetření ESS 12 (v roce 2025) provedeno po uzavření šetření ESS 11 dle finanční nákladnosti realizace. Terénní šetření ISSP původně plánované na roky 2023–2026 není možné s kráceným rozpočtem vzhledem k vysokým nákladům realizovat.

4) Náklady na služby: Zahrnují zejména náklady na spolupráci při vývoji nástrojů v oblasti IT, spolupráci na správě IT systémů, editační a grafické práce při přípravě publikací a informačních materiálů, překlady a korektury dat, metadat a dalších materiálů, náklady na organizaci workshopů a meetingů, právní porady, pronájem a udržovací poplatky software, převody datový formátů, konferenční poplatky apod.

5) Cestovní náklady: Zahrnují náklady na pracovní schůzky konsorcia CESSDA ERIC a ESS ERIC (valné shromáždění, setkání poskytovatelů, zasedání ředitelů, expertní semináře, setkání národních koordinátorů, vědecký poradní výbor, vedení skupin, školicí aktivity a odborné semináře, diseminační aktivity (konference, workshop, prezentace v zahraničí), schůzky pracovních skupin apod. a dále cestovní náklady na tuzemské a zahraniční konference a workshopy v rámci projektu.

6) Ostatní náklady: Drobný hmotný majetek zahrnuje náklady na obnovu a rozvoj vybavení archivu výpočetní technikou a na dalšího vybavení archivu a na specializovaný software a odbornou literaturu pro potřeby projektu. Dále budou pokryty náklady na pořízení datových médií a další spotřební materiál.

7) Režijní náklady: Výpočet nepřímých nákladů je stanoven v souladu s interními předpisy SOÚ a je odvozen z poměru celkových režijních nákladů SOÚ k přímým nákladům SOÚ. Vzhledem k charakteru projektu výzkumných infrastruktur jsou režijní náklady kalkulovány formou paušálu a požadovány ve výši 25 % přímých neinvestičních nákladů bez členských příspěvků do CESSDA ERIC a ESS ERIC a náklady na subdodávky projektu. SOÚ poskytuje ekonomickou, organizační a administrativní infrastrukturu, podporu IT oddělení a edičního oddělení, prostory pro řešení projektu včetně zařízení, část výpočetní techniky, přístup k sítím, hradí spotřebu energií, náklady na údržbu budov atd.

CSDA/ESS-CZ

PŘÍLOHA II – DETAILNÍ ROZPOČET PROJEKTU A UZNANÉ NÁKLADY PROJEKTU (V TIS. KČ)

	2023		2024		2025		2026		Celkem	
	Uznané náklady	Dotace MŠMT	Uznané náklady	Dotace MŠMT	Uznané náklady	Dotace MŠMT	Uznané náklady	Dotace MŠMT	Uznané náklady	Dotace MŠMT
Osobní náklady	3 858	3 858	3 499	3 499	2 933	2 933	3 149	3 149	13 439	13 439
Investice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Členské poplatky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Provozní náklady	3 430	3 430	2 588	2 588	2 982	2 982	2 610	2 610	11 610	11 610
Celkem	7 288	7 288	6 087	6 087	5 915	5 915	5 759	5 759	25 049	25 049